

ภาษาเพื่อการสื่อสาร: ทักษะการพูดกับวิชาชีพครู

สัปดาห์ที่ 2

ผศ.ดร.ศรัณย์ภัทร์ บุญฮก

"ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์ มีคนรักสรรถ้อยอร่อยจิต
แม้พูดชั่วตัวตายทำลายมิตร จะชอบผิดในมนุษย์เพราะพูดจา"

นิราศภูเขาทอง ของ สุนทรภู่

“อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย”

เพลงยาวถวายโอวาท ของ สุนทรภู่

“ปากเป็นเอกเลขเป็นโทโบราณว่า หนังสือตรีมีปัญญาไม่เสียหลาย
ถึงรู้มากไม่มีปากลำบากกาย มีอุบายพูดไม่เห็นเห็นป่วยการ”

วิวาหพระสมุท ของ รัชกาลที่ 6

- พูดได้ ไม่เท่ากับ พูดเป็น
- การพูดให้เป็น คือ การพูดอย่างไรให้คนฟังเข้าใจในสิ่งที่เราต้องการสื่อ สร้างความน่าเชื่อถือ ทำให้คนฟังคล้อยตาม และถ้ายิ่งพูดดีจะให้คนรัก
- ทำอย่างไรให้พูดเป็น?
 - รู้จัก “กาลเทศะ”
 - ใช้วัจนภาษาและอวัจนภาษาอย่างเหมาะสม
 - อ่อนน้อม แต่มั่นใจ
 - พูดในสิ่งที่ดี มีคุณค่าและเป็นความจริง

หัวข้อในการเรียน

- เทคนิคการพูดให้ข้อเสนอแนะและให้ข้อมูลย้อนกลับ
- เทคนิคการพูดในที่ประชุมชนและการพูดในที่สาธารณะ
- เทคนิคการพูดบรรยายและการจัดการเรียนรู้

เทคนิคการพูดให้
ข้อเสนอแนะและให้
ข้อมูลย้อนกลับ

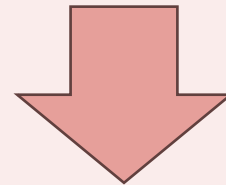

Feedback แบบใดที่ท่านอยากได้รับในการทำงาน ?

- **สิ่งน่ารู้เกี่ยวกับภาษากับวัฒนธรรมไทยในเรื่องการพูด**
 - แนวคิดเรื่องกาลเทศะ – Regime of Images (Peter Jackson)
 - แนวคิดเรื่องหน้า (face)
 - การรักษาหน้า / การหักหน้า / การข้ามหน้า
 - ความขัดแย้งในบทสนทนา → การมุ่งภารกิจ vs รักษาความสัมพันธ์
 - แนวคิดเรื่องสนุกกับการจัดการความขัดแย้ง
 - การพูดหยอก การพูดเล่น

Assessment **for** Learning / Assessment **as** Learning

Summative and **Formative Assessment**

- Feedback
 - สะท้อนสิ่งที่ทำมา
- Feedforward
 - บอกวิธีการพัฒนาในการทำงานครั้งต่อ ๆ ไป

- การพูดควรสะท้อนหัวใจไปที่ “งาน” - “สะท้อนสิ่งที่ทำมา” (+, -) ไม่ใช่ “ตัวบุคคล”
 - ไม่โจมตีหรือดูถูกความสามารถของคนทำงาน
 - วิเคราะห์ว่าปัญหาของงานนั้นมาจากไหน
 - ระมัดระวังการใช้คำพูด
- การพูดควรบอกวิธีการพัฒนาในการทำงานครั้งต่อ ๆ ไป
 - ไม่ควรตี แต่ไม่ก่อกวน จำเป็นต้องให้ข้อเสนอแนะ
 - ควรให้ทางเลือก และเปิดโอกาสให้ซักถาม
 - ทบทวนความเข้าใจ

- การเชื่อมโยง feedback กับ feedforward กับวัฒนธรรมไทย
 - การหลีกเลี่ยงการคุกคามหน้าของกลุ่มสนทนา
 - การใช้แนวคิดเรื่องสนุกเข้ามาจัดการความขัดแย้ง หรือการต้องให้ข้อเสนอในเชิงลบ
 - การใช้ภาษาในเหมาะสมกับกาลเทศะ
 - ฯลฯ

เทคนิคการให้ feedback แบบ sandwich

- การให้ฟีดแบ็กแบบ “ให้คำชมก่อน ตามด้วยคำวิจารณ์ให้ปรับปรุง แล้วปิดท้ายด้วยคำชมอีกครั้ง”
- ยกตัวอย่างเช่น “ตัวงานพรีเซนต์ของคุณวันนี้ทำออกมาได้สวยและดูดีเลยทีเดียว แต่ผมเห็นว่ายังมีหลายจุดที่เนื้อหาไม่ละเอียดครบถ้วน และบางจุดก็ขาดเนื้อหาที่สำคัญที่ต้องรายงานผู้บริหาร ทั้งที่ตรงนี้ไม่ควรพลาดเลย แต่ผมก็เห็นในความพยายามของคุณนะ” เป็นต้น

https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1207576?fbclid=IwY2xjawOpvKhleHRuA2FlbQlxMABicmlkETFXyjY0MUs2eUs2Yjhja2p1c3J0YwZhchBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODlwMDg5MgABHpNfPF9udhVgdlElMdOsO2elNsiOfTECG1TcHOV-aIE4-mMEnjp5jZEQUY6F_aem_5SUujTXUi7BM_ZUUI2tDuw

ข้อโต้แย้งของการใช้เทคนิคการให้ feedback แบบ sandwich

- หัวหน้าที่ดี อย่าติชมแบบ *Feedback Sandwich* ไม่ช่วยให้ทีมพัฒนา

https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1207576?fbclid=IwY2xjawOpvKhleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFXYjY0MU2eUs2Yjhja2p1c3J0YwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHpNfPF9udhVgdIElMdOsO2eINsiOfTECG1TcHOV-alE4-mMEnjp5jZEUQY6F_aem_5SUujTXUi7BM_ZUUL2tDuw

อ่านบทความแล้วตอบคำถามว่า

- ปัญหาของเทคนิคนี้คืออะไร
- หลักการใหม่ที่บทความนี้นำเสนอคืออะไร
- วิธีการนำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ต้องทำอย่างไรบ้าง
- ท่านเห็นด้วยกับแนวทางนี้หรือไม่ อย่างไร

- เทคนิคการพูดในที่
ประชุมชนและการพูด
ในที่สาธารณะ

การพูดในที่สาธารณะ (public speaking)

รูปแบบการพูดในที่สาธารณะ

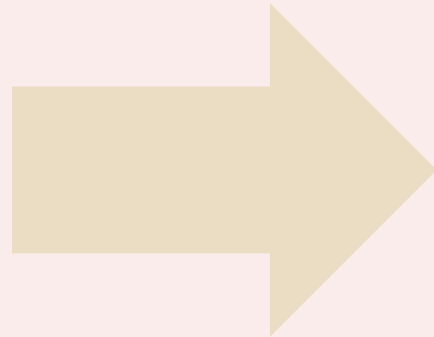
- การพูดโดยกะทันหัน
- การพูดโดยการเตรียมตัวไว้ก่อน
- การพูดโดยท่องจำ
- การพูดโดยการอ่านจากต้นฉบับที่เตรียมไว้

มารยาทในการพูดในที่ประชุมชน

- มีปฏิสันถารก่อนเริ่มและจบ
- หยุดพูดในบางจังหวะ
- ควบคุมน้ำเสียง
- ไม่ดูถูกหรือข่มผู้ฟัง
- สุภาพ

• ก่อนพูด

- หาข้อมูล
- วิเคราะห์ผู้ฟัง
- เขียน script

ขณะพูด

- เริ่มเรื่องอย่างน่าสนใจ
- ดำเนินการพูดอย่างมีลำดับ ไม่วกวน และชัดเจน
- สรุปจบอย่างประทับใจ

The Art of NOT Believing |
ดร.ชนกพร พัวพัฒนกุล |
TEDxMahidolU

คำถามในการฟังเพื่อวิเคราะห์การพูด

- ประเด็นสำคัญของการพูดครั้งนี้คืออะไร
- วัตถุประสงค์สำคัญในการพูดครั้งนี้คืออะไร
- ผู้พูดมีการค้นหาข้อมูลมาก่อนหรือไม่ และข้อมูลดังกล่าวสนับสนุนประเด็นของการพูดอย่างไรบ้าง
- ผู้พูดมีกลวิธีใดในการโน้มน้าวให้ผู้ฟังคล้อยตามบ้าง
- โดยรวมแล้ว การพูดครั้งนี้นับว่าสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ อย่างไร
- สรุปเทคนิคที่ผู้พูดใช้ในการพูดให้สัมฤทธิ์ผล

เทคนิคการพูดบรรยาย และการจัดการเรียนรู้

เทคนิคการพูดบรรยายและการจัดการเรียนรู้

- เข้าใจแก่นหรือหัวใจสำคัญของเรื่องที่จะบรรยายหรือสอน
 - ตอบได้ไหมว่าผู้เรียนต้องรู้อะไรในวันนั้น และรู้ไปเพื่ออะไร
- การลำดับโครงเรื่องการสอนให้มีความชัดเจน
 - ควรเลือกว่ามีอะไรมาเกริ่นนำ และจะวางการดำเนินเรื่องไปอย่างไร
- หากเรื่องเป็นนามธรรมหรือไกลตัว ต้องมีการใช้การเปรียบเทียบ
- การใช้ตัวอย่างจากง่ายและเพิ่มความซับซ้อนให้เห็นภาพชัดเจน
- การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีการกระตุ้นให้คิดเป็นระยะ ๆ โดยใช้คำถาม
- ไม่ควรพูดบรรยายด้วยการอ่านสไลด์

เทคนิคการพูดบรรยายและการจัดการเรียนรู้

- กิจกรรมการฝึกพูดบรรยายและการให้ feedback

- 1. เลือกหัวข้อมา 1 หัวข้อในการบรรยายใน 15 นาที
- 2. ระบุว่าอะไรคือหัวใจของหัวข้อนี้ อะไรคือสิ่งที่ผู้เรียนต้องได้
- 3. วางโครงเรื่อง 1. 2. 3. 4. 5. ... ว่าจะพูดอธิบายเนื้อหาอย่างไร
- 4. เลือกเกริ่นนำที่ดึงความสนใจและเชื่อมโยงกับหัวใจของบทเรียน
- 5. ยกตัวอย่างประกอบในการอธิบาย หรือยกตัวอย่างการเปรียบเทียบ
- 6. สร้างคำถามกระตุ้นความคิดให้ผู้เรียนระหว่างบรรยาย
- 7. ให้เพื่อนที่ร่วมฟังสรุปและให้ feedback ตามที่เราได้เรียนไปก่อนหน้านี้